

TARİH: 14.11.2025

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ
وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ
هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ.

TEFEKKÜR

Muhterem Müslümanlar!

Akıllı bir varlık olan insana hitap eden Kur'an-ı Kerim, tefekküre büyük önem vermiştir. Yüce Allah, düşünme yeteneğini kaybetmiş toplumları uyarmak amacıyla peygamberler göndermiştir. Böylece yolunu şaşırmış toplumlar, akıllarını başlarına toplamaları için ikaz edilmiş kendilerine saadet yolları gösterilmiştir. Kur'an, insanı derin bir şekilde düşünmeye, düşünme sonucunda gerekli ders ve ibreti alıp; ona göre davranmaya davet etmektedir. Nitekim okuduğum ayet-i Kerime'de Yüce Rabbimiz; **"Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. "Rabbimiz! Bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru" derler.**"¹ buyurmaktadır.

Değerli Kardeşlerim!

Akıl nimetinin meyvesi tefekkürdür. İnsanın bilgisinin artması ve davranışlarının düzelmesi, tefekkürle başlar. Bu nedenle Yüce Allah, Kur'an'da yaratmış olduğu nimetler üzerinde düşünmeye davet eder. Kainatta gördüğümüz, farkına vardığımız her şey Allah'ın tecellisi ve varlığının birer delilidir. Bu nedenle göklerde, yerde ve bunların arasında bulunan her şey insanın düşünmesi için birer vesiledir. Çünkü düşünen ve tefekkür eden insan; Allah'ın yaratılış sırlarını, dünya hayatının gerçeğini, bu dünyanın geçici olduğunu ve kendisinin de fani olduğunu kavrar.

Böylece Allah'ın razı olduğu bir kul olmanın önemini daha iyi anlar. İslam ahlâkını gereği gibi anlar ve yaşamını ona göre ayarlar. Gördüğü her şeyde Allah'a giden yollar bulur. Allah'ın emrettiği şekilde düşünmeye başlar. Bunun sonucu olarak da hem güzelliklerden Yüce Rabbimizin razı olduğu bir şekilde yararlanır, hem de gereksiz kuruntulara, dünyaya yönelik hırslara kapılarak kendini sıkıntıya sokmaz. Her an Allah'ı yanında hisseder. Bu nedenle tefekkür eden bir kişinin Allah'a olan bağlılığı, Allah korkusu ve sorumluluk hissi gün geçtikçe artar. Nitekim Hz. Peygamber (sav) bu konuda şöyle buyurmaktadır; **"Akıllı kişi, nefesine hâkim olan ve ölümden sonrası için çalışandır."**²

Aziz Müminler!

Tefekkür, yalnızca kainata bakmaktan ibaret değildir. Tefekkür aynı zamanda kişinin neden ve niçin yaratıldığını düşünmesidir. Bu nedenle bir mümin olarak her daim gördüğümüz her varlık üzerinde rabbimizi tefekkür yolculuğuna çıkaralım. Kuran'dan ilham alarak Hz. Muhammed Mustafa'yı rehber ve önder edinelim. İlme ve bilgiye sarılıp, tefekkür deryasından, akıl havuzundan düşünce sermayesinden istifade ederek iman yolculuğuna, ibadet yolculuğuna, hakikat yolculuğuna, insanlık yolculuğuna çıkalım.

Kıymetli Müminler!

Bu hafta Salı günü elem verici uçak kazasında şehadet şerbeti içen aziz şehitlerimize, Allah'tan rahmet, kederli ailelerine, yakınlarına, Milletimize sabır ve baş sağlığı diliyorum.

Hutbemi yüce Rabbimizin şu kelamı ile bitiriyorum; **"Kendi kendilerine bir düşünmezler mi? Allah gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları ancak hikmet temelinde, belli bir süreye kadar kalmak üzere yaratmıştır. Fakat şu bir gerçek ki insanların birçoğu rablerine kavuşmayı hâlâ inkâr etmektedir."**³

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Âl-i İmrân, 3/191.

² Tirmizî, Sıfatü'l-kıyame, 25.

³ Rum, 30/8.